

Съвременен показател

Информационен бюлетин на ВС на БСП

ISSN 1312-5168

брой 19

ноември 2008 г.

КОИ СМЕ НИЕ, КОИ СА НАШИТЕ ЦЕННОСТИ, КАКВО Е ВИЖДАНЕТО НА СОЦИАЛИСТИТЕ ЗА БЪДЕЩЕТО НА БЪЛГАРИЯ*

СЕРГЕЙ СТАНИШЕВ
председател на ВС на БСП

Уважаеми другарки и другари,
Добре дошли на това важно заседание на Висшия съвет на Българската социалистическа партия, в което са поканени да участват и председателите на областните, общинските, районните съвети на БСП в страната. Значението на нашето заседание е голямо, защото ние трябва да разгледаме основните проектодокументи за предстоящия 47-и конгрес на БСП.

Какъв е смисълът на нашия редовен конгрес? Какво очакват от нас българските граждани? Според мен това са въпросите, на които трябва да дадем отговори и днес в заседанието на Висшия съвет на БСП, и, разбира се, в много по-голяма пълнота на предстоящото заседание на 47-ия конгрес.

Ние живеем в един свят, който постоянно се променя, който се променя пред очите ни изключително динамично, с невероятна

скорост. Дори голямата новина от днес - избирането на Барак Обама за 44-и президент на Съединените американски щати, най-развитата демокрация в света, с много сериозни корени, показва мащабите на промени в света и търсенето на нещо ново. Днешният свят, в това число и финансовата криза, която разтърси цялата глобална икономика, поставят нови въпроси. И тези въпроси според мен дават нов шанс на лявото, на социалното, на прогресивното да дадем нашите отговори на въпросите, които вълнуват хората навсякъде по света. Естествено това е голямо предизвикателство и пред българските социалисти.

На предстоящия 47-и конгрес ние трябва да дадем отговори на сложни въпроси.

Първо, да кажем на финала на управлението, в което БСП има ключова роля, **какво от нашите предизборни ангажименти пред**

* Встъпително слово пред заседанието на ВС на БСП на 5 ноември 2008 г.

В броя:

ПРЕД 47-ИЯ КОНГРЕС НА БСП

ПРОЕКТ ЗА ПРОГРАМА НА БСП - ВЪПРОСИ И ОТГОВОРИ

ХОРАТА НА ПЪРВО МЯСТО. НОВА ПОСОКА ЗА ЕВРОПА
Манифест на ПЕС за Евроизбори 2009

хората, гласували за БСП и левицата, за Коалицията за България сме изпълнили. И тук смятам, че има какво да кажем с чиста съвест, с много факти и доказателства за изпълнението на нашите ангажименти. Защото ние не сме партия, която дава празни обещания и това трябва много ясно да прозвучи на предстоящия конгрес и в Политическия доклад, и в отчетите на Висшия съвет на БСП и на Парламентарната група.

Второ, в този толкова динамичен свят според мен, трябва да кажем кои сме ние - българските социалисти. Защо сме социалисти, кое ни различава от другите политически сили, как опазваме нашите ценности, които имат дълбоки корени в българското общество, и как те ни водят напред в развитието на страната. Каква е визията на БСП, на българските социалисти, за развитието през следващите години и може да се каже десетилетия.

Смятам, че действително имаме реален шанс в толкова бързо променящия се свят да дадем важни стожери и на сегашното ни поведение, не само като партия в управлението, но и като идентичност за хората от левицата. Идентичността, нашите ценности и тяхното прилагане в практическата политика са от изключително значение. Лявото винаги е било идеологическо. Лявото винаги е било основано на ценности. И е много важно тези ценности да ги въплъщаваме в реалната среда в нашата страна.

Трябва да дадем отговор на въпроса на българските граждани по какъв начин ние българските социалисти продължаваме да се развиваме, като политическа организация да се разкриваме още повече пред гражданското общество, пред активните групи от населението, пред младите хора на България, защото те са бъдещето на страната. Как продължаваме процеса на обновление на БСП, защото този процес особено трудно се води в управление, когато партията, нейни ключови фигури са ангажирани в парламента, в правителството с ежедневната работа по решаване на множество залежали от дълги години проблеми. Но това не отменя много важната, ключовата задача за организационното укрепване и модернизирание на БСП, за продължаване на процеса на демократизацията на нашата партия, която и днес, по мое дълбоко убеждение е най-демократичната, най-отговорната в своето поведение партия.

Има още много какво да направим. Разбира се, трябва да дадем отговор на въпроса за това в каква кондиция, с какъв хъс, с каква вътрешна нагласа отива нашата партия на следващите европейски и парламентарни избори. Защото никои ценности и никоя политика не могат да бъдат отстояни, ако нямаш достатъчно влияние и авторитет и ако нямаш институционалните инструменти да ги реализираш. Иначе партията се превръща в дискуссионен клуб, в просветно дружество или във философско сдру-

жение. Трябва да покажем, че сме силна политическа организация, способна да се мобилизира в една трудна битка, която ни предстои, срещу безкрайно агресивна опозиция, която използва всички средства с една-единствена цел - да се добере до властта, при това не за да решава проблемите на гражданите, а да разпределя облагите от управлението.

Най-важният въпрос, на който трябва да отговорим на предстоящия конгрес на партията, е **какво БСП може да даде на страната и на хората в България в реалната политика?** Струва ми се, че това се очаква с особено нетърпение от българските граждани, защото след членството в Европейския съюз действително има още по-високи очаквания от държавата. Трябва да кажем по какъв начин продължаваме на нови европейски начала процеса на укрепване на държавността в България, въвеждането на европейски ред и стандарти във всяка

една област на живота на страната, как гарантираме в тази променена икономическа и финансова конюнктура по света икономическото развитие на България, това, което постигнахме през последните три години.

Сега става по-трудно и трябва да гледаме реалистично на новите предизвикателства пред страната и да намерим конкретните начини да продължим това ускорено развитие, защото страната се нуждае от това, защото трябва да догонваме и по ниво на икономическо развитие, и по ниво на доходи, и по ниво на качество на живот развитите европейски страни. На това трябва да дадем отговор и, разбира се, да обсъдим и началото не само на политическата рамка, но и на предизборната платформа на партията. Това ще бъде процес, който ще продължи - с каква визия за следващите 4 години и с какъв план за действие се явява нашата партия пред най-високия съд, пред която и да е политическа сила - съдът на гражданите на страната.

Затова искам да ви пожелаая на днешното заседание, както и на предстоящия конгрес, много ползотворна, съдържателна дискусия с чувство за отговорност, с която всички ние сме натоварени в днешно време. Да постигнем добри резултати не само на конгреса сам за себе си, но и да излезем с ясни послания към хората на България, да покажем политическа воля, че онова, което решим на конгреса ще го изпълняваме. Да го изпълняваме чрез действията в управлението през следващите месеци до края на мандата. Да го изпълняваме в политическата битка, която ни предстои с популистките ни десни опоненти и да го изпълним в следващите четири години, когато България се нуждае от стабилност - икономическа, политическа и социална, която ние сме длъжни да гарантираме в максимална степен, и ускорено развитие в много по-сложна среда, отколкото тя беше през последните няколко години.

ПРОЕКТ

БЪЛГАРСКА СОЦИАЛИСТИЧЕСКА ПАРТИЯ**ПРОЕКТЪТ ЗА НОВА ПРОГРАМА НА БСП –****ВЪПРОСИ И ОТГОВОРИ****АВГУСТ – НОЕМВРИ 2008 Г.**

Съгласно Решението на Висшия съвет на БСП от 1 август 2008 г. утвърденият първоначален проект на нова Програма на БСП **“За България – свободни граждани, справедлива държава, солидарно общество”** бе предоставен за широко обсъждане в основните партийни организации, на дискуссионните клубове и заседанията на общинските конференции на партията.

В периода август – края на октомври т.г. във Висшия съвет постъпиха значителен брой мнения и предложения в резултат на обсъжданията по партийни организации и дискуссионни форуми, както и от отделни членове и симпатизанти на партията. В повечето от получените материали се съдържат редица повтарящи се въпроси, свързани както с общите понятия и постановки на новия проект, така и със съдържанието на отделни раздели. Мненията и предложенията, както и поставяните въпроси, бяха анализирани и обобщени от ЦИПИ на ВС на БСП.

Мненията и предложенията са обект на обсъждане в КРНП във връзка с изготвянето на актуализиран проект на нова Програма за внасяне на 47-ия конгрес на БСП. Същевременно по задаваните въпроси в КРНП бяха изготвени отговори, които да послужат при предстоящите обсъждания на проекта за нова Програма на партията.

1. ПО ЕДИНСТВОТО НА СЪЩНОСТ, ЦЕННОСТИ, ЦЕЛИ И ПОЛИТИКА

1. Въпрос: Каква партия е БСП и чии интереси защитава?

Отговор: БСП е партия в лявото политическо пространство в условията на парламентарната демокрация в България. В проектопрограмата ясно е

записано, че БСП следва да осигурява “надеждна защита на хората на труда, на бедните и изоставащите, на работниците и служителите, да работи за формиране на широка средна класа и за напредъка на всички” (Раздел I, 2-ри абзац).

Следователно БСП не равнопоставя съществуващите в обществото класи, прослойки и групи. Една партия, независимо дали го декларира или не, винаги с приоритет подкрепя едни или други обществени групи, основавайки се на своите ценности. БСП работи за утвърждаване на социалното партньорство, но ако интересите на труда и капитала в определено време влязат в непреодолимо противоречие, то тя, като лява партия, застава на страната на труда.

2. Въпрос: БСП е социалистическа или социалдемократическа партия?

Отговор: Разделението на социалистически и социалдемократически партии се корени във времето, когато част от левицата е била убедена, че социалистическите ценности могат да бъдат постигнати чрез унищожаването на частната собственост и диктатура на пролетариата. Днес няма социалистическа партия – членка на Социалистическия интернационал, която смята, че тези ценности могат да бъдат наложени силово чрез въоръжена революция. Ето защо вече няма принципна разлика между понятията “социалистическа” и “социалдемократическа” партия.

Подчертаването на социалдемократическия характер на БСП на съвременния етап е подчертаване на нейния отказ от въоръженото насилствено налагане на социалистическите ценности и на безрезервното приемане на задължителното взаимно

допълване на тези ценности с демократичните ценности и принципни начала.

3. **Въпрос:** Какъв е смисълът на записите на БСП като “народна” и “патриотична”?

Отговор: Определението **народна** за една партия е противоположно не на “лява”, а на “класова”. Народната партия не се бори срещу нито една класа, прослойка или група на обществото, като признава правото на съществуване на техните политически форми на изява, стига да споделят демократичните ценности. Народната партия формулира свои политически предложения към всяка значима обществена група.

Ето защо БСП, заедно с другите европейски леви партии, категорично отхвърля опита на десните партии да си присвоят и монополизират определението “народна”. Този опит на десницата цели да представи съвременните леви партии като политически сили, които се стремят да разединяват и противопоставят отделните части на обществото една на друга, които в крайна сметка целят унищожаването на “класовия враг”. Отказът от това определение за нашата партия би означавало неизживян класово-партиен подход към обществото.

БСП е **патриотична** партия, защото, както е посочено в проекто-програмата, отстоява суверенитета и териториалната цялост на българската държава; бори се за съхраняването и популяризирането на българското културно-историческо наследство и за утвърждаването и развитието на българската идентичност. При това БСП е чужда на шовинизма и на всички форми на национално високомерие и ксенофобия, като защитава националните интереси, включително и със средствата на международната солидарност (Раздел I, 2-ри абзац).

4. **Въпрос:** В какъв смисъл БСП е партия “на социалистическия идеал”? Какво е съдържанието на постановката, че партията се е посветила „на историческото преодоляване на капитализма”?

Отговор: БСП е партия на **социалистическия идеал**, защото гради цялостната си дейност на ценностите за свобода, демокрация, равенство, социална справедливост и солидарност, като провежда политика за социална демокрация като постоянен стремеж към демократичен социализъм.

Капитализмът е общество, чиято основна ценност е печалбата; практика, при която обществото чрез механизмите си обслужва капитала и неговите собственици. Социализмът е общество, чиято основна ценност са човекът и неговите жизнени потребности и права; практика, при която капиталът служи на общественото благо в интерес на всички членове на обществото.

Борбата между капитализма и социализма е постоянна борба по въпроса кои ценности надделяват - тези на капитализма или на социализма. От тази гледна точка **преодоляването на капитализма** не е стремеж към неговото силово унищожаване, а постоянна борба за неговото ограничаване и обезсилване. В този смисъл е и разбирането за демократичния социализъм като постоянна задача.

5. **Въпрос:** Каква е разликата между социална демокрация и демократичен социализъм? Какво е новото съдържание на разбирането за демократичен социализъм?

Отговор: Демокрацията е форма на държавно устройство, форма на управление и принцип за вземане на решения, при който се зачитат равни права на всички личности. Определението “социална” пояснява, че демокрацията не е формална, а средство за постигане на реално благосъстояние и участие в управлението на широките слоеве от населението.

Социализмът е обществена практика, която реализира социалистическите ценности в единство. Определението “демократичен” пояснява, че тези ценности се постигат по еволюционен път с демократични средства. Социалната демокрация не може да бъде постановена с юридически акт, а е постоянна цел. Демократичният социализъм е обществена практика, която натрупва елементите и по такъв начин реализира социалната демокрация; той може да се разглежда и като общество, в което социалната демокрация е реалност.

2. ПО РАВНОСМЕТКАТА НА ПРЕХОДА

6. **Въпрос:** Какво беше състоянието на страната в навечерието на промените от края на 1989 г.? В какъв смисъл се говори за провал на реалния социализъм в България?

Отговор: Равносметката днес показва, че в периода до 1989 г. в страната беше постигната значителна степен на социална сигурност и изравняване на жизнените шансове и равнището на доходите на хората.

Това обаче не променя оценката в Програмата на партията от 1994 г., че „обществата на авторитарния социализъм като това в България изведоха своите страни от вековна изостаналост, но не успяха да осъществят по-висша степен на свобода и демокрация. В основата на техния провал стоят принципни слабости на създадената социалистическа система за реализиране на социализма, а също и тяхното вкостяване, липсата на развитие съобразно новите условия и предизвикателства”.

7. **Въпрос:** Приключил ли е периодът на преход?

Отговор: В проекта за нова програма е заложено разбирането, че днес България навлиза в качествено нов етап след две десетилетия на преход. Затова е необходима нова стратегия за осъществяване на реформите в завършващия етап на прехода и едновременно с това – за понататъшната модернизация на страната в след преходния период.

8. **Въпрос:** Каква е отговорността на БСП за негативните страни на прехода? В какъв смисъл се говори за липсата на вътрешно единство и за разнობой в партията по въпросите на промените?

Отговор: Още на 45-ия си конгрес през 2002 г. в приетата тогава Политическа платформа партията ясно назова своята отговорност за негативните страни на прехода: „БСП носи огромна

отговорност за това, че не успя да отстои и да реализира социалния модел на прехода, независимо че два пъти спечели абсолютно парламентарно мнозинство”.

Липсата на единство и разнотий в партията по въпросите на налагащите се икономически реформи се основаваше на различаващите се мнения за същността на прехода – дали може да се реализира социална алтернатива или преходът е изначално десен. От последното разбиране произтичаше и мнението, че партията не следва активно да се ангажира с провеждането на реформите.

3. ПО ПРОЦЕСИТЕ НА ГЛОБАЛИЗАЦИЯТА

9. **Въпрос:** Какво е съотношението между тенденциите към създаване и към противоборство в глоболизиращия се свят?

Отговор: Глоболизацията е противоречив процес. Той открива шансове, но носи рискове. На този етап от шансовете агресивно се възползва глобалният капитал. БСП споделя тази оценка на ПЕС и работи заедно с другите леви партии за осъществяване на социалната алтернатива на неолибералната глоболизация.

10. **Въпрос:** Каква е същността на Вашингтонския консенсус?

Отговор: В края на 80-те години на миналия век в научните центрове във Вашингтон бе лансирана концепция от десет точки, представяни като стратегия за развитие на латиноамериканските и други развиващи се страни: фискална дисциплина, пренасочване на публичните разходи; данъчна реформа; лихвена (и финансова) либерализация; конкурентен валутен курс; външнотърговска либерализация; либерален режим за преките чужди инвестиции; приватизация; дерегулация; осигурени права на собственост.

Тази концепция послужи като основа за политиката, провеждана от международните финансови институции, налагаща **шоковия модел на реформи** – незабавна приватизация, оттегляне на държавата от икономиката и публичните услуги, отказ от индустриална политика и отказ от регулиране на вноса и подкрепа на износа.

11. **Въпрос:** Каква е съвременната социалистическа алтернатива на съвременния капитализъм? Какъв е характерът на взаимоотношенията между труда и капитала в съвременния свят?

Отговор: Борбата за социализъм означава ежедневното реализиране на политика, която води до повече справедливост и солидарност. В този процес са неизбежни противоречията и сблъсъкът на интересите между труда и капитала, но за целите на прогреса е необходимо търсенето на социален диалог, чрез който да се осигури включването на най-широки слоеве на обществата в политическия и обществен живот.

Чрез участието си в световната политика левицата трябва да се бори срещу превръщането на основните права на хората – законова защита, сигурност, образование, здраве, култура, чиста природа – в стока, предмет на покупко-продажба. Приоритетна цел на левицата трябва също да бъде

възстановяването на промишленото производство и селското стопанство като основни сфери за капиталовложения, с което да се ограничи разрушителното въздействие на спекулативния финансов капитал.

Глобалната солидарност изисква налагане на световни минимални стандарти по отношение на труда и социалната политика, така както и приемане на световна нормативна рамка за защита и общодостъпност на основните публични услуги. Световната левица трябва да поеме водеща роля за по-нататъшното развитие на международното право и на международно-правни инструменти, които да осигурят прозрачност и отчетност в дейността на глобалните институции.

12. **Въпрос:** Каква е стратегическата перспектива за България в глоболизиращия се свят?

Отговор: За България перспективата е свързана преди всичко с членството ѝ в Европейския съюз и зависи от способността на страната да оползотвори стратегическите предимства от това членство. При това е необходимо България активно да съдейства за развитието на европейския социален модел, като специално внимание се обръща на особените проблеми и потребности на новоприсъединените се страни.

Едновременно с това България, като страна, заемаща централно място в района на Югоизточна Европа и Черноморието, следва да реализира стратегическите си предимства на членство в ЕС и НАТО, както и активните си партньорски отношения с Руската федерация и други черноморски държави, а също така и с държави от Средиземноморието, Средна Азия и Далечния изток за утвърждаване на ролята си на стратегически стабилизиращ фактор в регионален и трансконтинентален мащаб.

4. ОСНОВОПОЛАГАЩИ ИДЕИ И НЕОБХОДИМАТА ПОЛИТИКА

4.1. Общи въпроси

13. **Въпрос:** Какъв следва да е обхватът на основните ценности в новата Програма на партията? Не трябва ли да се стъпи само на трите основни ценности?

Отговор: Проектът за нова програма в това отношение изцяло стъпва върху принципните постановки на сега действащата програма, като внася и съответната актуализация. Опитът на различните партии по въпроса за ценностите е различен, но при всички случаи в програмните им документи присъстват задължително трите определящи социалдемократически ценности.

Същевременно ние отдаваме особен приоритет на равенството като ценност, изискваща активното ангажиране на партията с програма и политика за превръщането ѝ в реална практика.

14. **Въпрос:** Каква е връзката между основните програмни идеи и виждането на партията за националния идеал?

Отговор: Ние споделяме разбирането, че апостолите на националното освобождение са ни

завещали като върховен идеал чистата и свята република. Днес разглеждаме основните си програмни идеи за свободни граждани на справедлива държава със солидарно общество като ориентири, които да преследваме в условията на република с парламентарно управление, която градим като демократична, правова и социална държава.

15. Въпрос: Каква е обосновката на необходимостта от единство между ценности, идеи и политика?

Отговор: Такова единство е наложително, за да бъдем наясно коя политика е лява и коя – дясна. От решаващо значение при това е достатъчно точно да формулираме и осъзнаваме съдържанието на ценностите, които изповядваме, конкретните аспекти на идеите, които залагаме в основите на нашата политика, както и условията, в които следва да я реализираме.

Осигуряването на посоченото единство е от решаващо значение за единоедействието в рамките на БСП при осъществяване на нейния политически курс и практическа политика.

16. Въпрос: В какво се състои левият проект като непосредствена цел на партията и отговаря ли той на същността на БСП като лява партия?

Отговор: В Политическата резолюция, утвърдена на 46-ия конгрес на БСП през декември 2005 г., в раздела “БСП в новите реалности” се определя, че “левият проект е този, с който трябва да започне изграждането на социална държава по европейските модели и новите значими трансформации в тях, като се отчита българската специфика. Това е социална държава на активните, инициативните, предприемчивите и образованите – позитивна социална държава, която може да създаде условия за намаляване на бедността и неравенството, за подкрепа на най-засегнатите социални слоеве, за едно по-справедливо и по-солидарно общество”.

От това определение личи, че левият проект като непосредствена цел на партията несъмнено отговаря на същността на БСП като лява партия.

17. Въпрос: Каква е връзката между непосредствената цел и стратегическата ориентация при стремежа на партията към демократичен социализъм?

Отговор: Тази връзка се заключава в единството на ценностите, заложили в политиката за реализация на левия проект и в провеждането на политика за социална демокрация, развиваща характеристиките на демократичен социализъм.

18. Въпрос: Не са ли бедността и ниският стандарт на живот основните проблеми, за чието решаване трябва да съсредоточи усилията си партията?

Отговор: Безспорно бедността и ниският стандарт на живот са от най-острите проблеми, по които партията трябва да разработи практически отговори. Но решенията на тези проблеми реално могат да се осъществят именно с помощта на активна социална държава и целенасочена политика за преодоляване на бедността и ниските доходи.

4.2. По ролята на конституцията

19. Въпрос: Защо се подчертава ролята на конституцията като основа за политиката на партията?

Отговор: В конституцията на страната са заложили основните норми за изграждане на демократична, правова и социална държава. Затова тя представлява солидна основа за обосновка на политики и действия в полза на друг модел на развитие, който поставя в центъра на политиката човека с неговите права и потребности, в противовес на шоковия модел.

20. Въпрос: Необходими ли са промени в сегашната конституция? Какви промени биха били оправдани?

Отговор: Нашата конституция отговаря на общите интереси на българските граждани за достоен живот и очертава европейския път за развитие на България по посока на социалния модел на Европа. Затова тя не е преходна, а напротив - има трайно значение за развитието на страната в перспектива. Поради това не е необходима радикална конституционна промяна. Възможни и нужни са промени, съобразени с развитието на европейския и на нашия собствен опит.

4.3. За народа, държавата и обществото

21. Въпрос: Каква е концепцията на партията за преодоляване на демографската криза?

Отговор: В проекта за нова програма се съдържат основните моменти на концепцията на партията по демографския въпрос. Немалка част от тях вече се прилагат в резултат на решенията на правителството и парламента по инициатива на БСП.

22. Въпрос: Какви основни насоки се предлагат по отношение на младите хора?

Отговор: БСП разработва и прилага политики за изравняване на шансовете на всеки млад човек да се развие и реализира своя потенциал и талант. Те обхващат промени в образователната система; създаването на възможности за неформално образование; специална подкрепа за младите семейства и грижите за децата; привличането на младите хора в управлението на всички нива, както и активното им включване в икономическия и обществен живот.

Практическата политика изостава от поставените цели. Реалностите показват, че вече съществува прослойка от млади и образовани хора, които нямат своето политическо представителство.

23. Въпрос: Какво по-конкретно е разбирането за развитието на държавата и взаимоотношенията с общинското равнище и населените места от гледна точка на модернизацията на България?

Отговор: Разбирането на БСП по този въпрос се гради на няколко принципа - единство на властта при постоянна децентрализация и компетентност и отговорности, субсидиарност и балансирано развитие на всички региони.

24. Въпрос: Каква е ролята на съдебната система и какви са предложенията за нейното реформиране?

Отговор: БСП изразява сериозната си тревога от състоянието на съдебната система, доколкото на сегашния етап самата тя се превръща в системен проблем за функционирането на цялата държава, както и за членството в Европейския съюз. Решаващо условие за ефективна съдебна власт е да се гарантира истинската ѝ независимост от външни влияния и от икономически и политически натиск и едновременно с това да се издигне отговорността на магистратите на всички равнища за своевременното и обективно съдопроизводство.

25. Въпрос: Какви по-категорични мерки се предлагат за борба с корупцията?

Отговор: Резултатната борба с корупцията изисква ефективно прилагане на законодателството срещу конфликта на интереси и ясни норми и практика за наказателна отговорност срещу случаите на корупция. Тя изисква също утвърждаването на държавните служители на всички равнища като авторитетни и отговорни представители на държавната власт с осигурени материални условия и с подкрепа от обществото за добросъвестно изпълнение на управленските си функции.

26. Въпрос: Какви са вижданията на партията в областта на здравеопазването?

Отговор: Позицията на БСП по здравеопазването изисква категорично да се спазва конституционната норма за осигурен достъп на всеки български гражданин до качествена медицинска помощ, в т.ч. чрез необходимата държавна подкрепа.

27. Въпрос: Какво е отношението към проблемите за запазване на българския език? Към Българската православна църква?

Отговор: По тези въпроси, като конституционна партия, ние се придържаме към конституционните норми: правото и задължението на всеки български гражданин да изучава и ползва български език, принципът на отделяне на църквата от държавата и свобода на съвестта.

28. Въпрос: Как на практика може да се възродят националното самочувствие, патриотизмът и отговорността пред родината и обществото?

Отговор: Решаващо условие за ново самочувствие и истинско родолюбие е нова държавна политика, която гражданите да оценят и признаят като политика, отговаряща на интересите на хората и обществото. Това е политика, подчинена на целите на човешкото развитие – образование, здравеопазване и достоен стандарт на живота, убедително провеждана от всички държавни институции на национално и местно равнище. Именно на такава политика следва да посвети усилията си БСП.

4.4. Образованието, здравеопазването и доходите

29. Въпрос: Какви са по-конкретните насоки,

които партията предлага в областта на образованието?

Отговор: Правото на образование, професионално обучение и продължаване на образованието през целия живот са наши основни принципи. В това отношение равните шансове, особено за децата, са специфична постановка на всяка социалистическа партия. Но нашата стратегия залага на развитието на целия човешки потенциал, на издигането на неговото качество и на шансовете за реализация на всеки в конкуриращия се свят на знанието, на високите технологии и на информацията, които се превръщат в непосредствена производителна сила. Във връзка с това модернизиранието на българското образование, което е от съдбовно значение за бъдещето на нацията, е наш върховен приоритет.

4.5. Икономиката, осигуряването и финансите

30. Въпрос: Каква следва да бъде общата насоченост на икономическата политика в предстоящия период? Какви са основните сектори на икономиката, които следва да се развият с приоритет?

Отговор: Общата насоченост на икономическата политика трябва да бъде свързана с насърчаване на свободната стопанска инициатива в условията на пазарна икономика, на оптимално съчетаване на устойчива макроикономическа и финансова стабилност с активната роля на държавата, за насърчаване на инвестициите, с повишаване на производителността и нарастване на дела на средствата за работна заплата.

Нашата цел е формиране на пазарна икономика с все по-изразен социален характер, в която действа принципът “Пазарна икономика - да, пазарно общество - не”. Модернизацията на икономиката на практика означава формиране на икономика на знанието, с определящ ориентир Лисабонската стратегия в нейния актуализиран вид. Правителствената програма е отражение на това виждане и е включила приоритетите в секторните политики.

31. Въпрос: Как следва да се осигури равнопоставеността на различните форми на собственост? Какво е мястото на държавната собственост?

Отговор: В сегашните условия са необходими активни действия за защита на публичния интерес във възлови сектори на икономиката и непроизводствената сфера, като например енергетиката, образованието и здравеопазването. За целта са нужни усилия, за да се осигури ефективното и ефикасно функциониране на дружествата, които са държавна собственост.

Същевременно е необходимо да се осигури еднаквото прилагане на правилата за лоялна пазарна конкуренция спрямо всички икономически агенти, независимо от характера на собствеността им.

32. Въпрос: Какви са механизмите за управление на собствеността въобще? Съвременните форми и инструменти на икономическо регулиране?

Отговор: Конституцията равнопоставя пуб-

личната и частната собственост, определя обекти на изключителна държавна собственост, възможности за установяване при необходимост на държавен монопол. Във връзка с това върху държавата лежи отговорността за съхраняване и за развитие на държавната собственост като източник за развитие на общи гаранции на общото благо. На тази необходимост отговаря и социалдемократическата позиция и политика за прилагане на съвременни форми за икономическо регулиране, които имат и общ характер, но и специфика за всяка отделна страна.

33. Въпрос: Какви са вижданията на партията за развитието на селските райони и земеделието?

Отговор: Партията винаги е отделяла особено внимание на развитието на аграрния сектор на политиката. На сегашния етап, имайки предвид последиците от политиката за ликвидиране на българското земеделие от страна на правителствата на СДС, се налага тази политика да бъде изведена на приоритетно равнище, като се разработи в съответствие с европейската рамка на аграрна политика и стратегията за развитие на селските райони.

34. Въпрос: Каква данъчна и бюджета политика следва да се провежда?

Отговор: Европейското разбиране е, че чрез данъчната политика се поддържа развитието на социалната държава. Във връзка с това в европейските социалистически и социалдемократически партии доминира прогресивното данъчно облагане. В българските реалности за целите на пълноценната европеизация на икономиката, за повишаване на събираемостта на данъците беше приложен моделът на пропорционалния данък, който има нужда от анализ и оценка от гледна точка на развитието на социалната държава.

35. Въпрос: Какви са основните насоки, които партията предлага по отношение на пенсионното осигуряване и на хората в третата възраст?

Отговор: Виждането на партията в тази сфера е основано както върху европейските критерии, така и върху конституционните норми и върху националната специфика. Поради тенденцията на застаряване на българското общество е необходимо специално внимание към хората от "третата възраст", удължаване на активната трудова дейност, въвеждане на многообразни форми на пенсионно осигуряване и други средства за гарантиране на достойни старини на българските граждани.

4.6. Сигурността, законността и сътрудничеството

36. Въпрос: Какви са по-конкретните измерения на постановката за България като енергиен център на Балканите?

Отговор: В проекта за нова програма е отделено специално внимание на този въпрос. Подчертана е водещата роля на България като енергиен център в региона на Югоизточна Европа, лидер на енергийния пазар на Балканите при запазване на гаранцията за гражданите за най-

ниски цени на енергоносителите в ЕС.

37. Въпрос: Какво е значението на участието във военни мисии зад граница за сигурността на страната?

Отговор: България участва във военни мисии като член на НАТО, мисии, които се одобряват с изричното съгласие на Народното събрание. Тяхната цел е борбата срещу тероризма, намаляване на огнищата на напрежение и гарантиране на националната, европейската и световната сигурност.

5. ЗА БСП КАТО НОСИТЕЛ НА ЛЕВИЯ ПРОЕКТ ЗА БЪЛГАРИЯ

38. Въпрос: Какво означава политика на пълноценна социална демокрация?

Отговор: Такава политика е подчинена на целта за изграждане на активна социална държава, в която гражданите да са свободни да упражняват политическите и гражданските си права в условията на икономическа и социална сигурност; държава, способна да преодолява социалната поляризация и да осигурява равенството в обществото; за формиране на общество, където солидарността намира реален израз в обединените усилия в полза на общото благо.

39. Въпрос: Какво е мястото на БСП като последователен защитник на труда срещу капиталистическата експлоатация?

Отговор: На сегашния етап БСП си поставя задачата да осигури изпреварващ ръст на реалните доходи от труд, както и на техния дял в БВП. Наред с това партията си поставя като приоритет и на практика осъществява в рамките на сегашното управление активни мерки за гарантиране на здравословни и безопасни условия на труд. Предприемат се и активни мерки за съвременна квалификация на работниците и служителите, която им осигурява изгодни условия за заетост. Основна грижа на БСП е създаването на условия за пълна заетост и гъвкаво пренасочване на всички трудови ресурси на страната.

40. Въпрос: Възможно ли е БСП едновременно да е програмна, масова, демократична и народна партия?

Отговор: Това са различни критерии, които характеризират съвременните социалистически и социалдемократически партии като политически структури. В проекта за нова програма са очертани пътищата за разгръщане на тази единна характеристика.

41. Въпрос: Какво е участието на БСП в Партията на европейските социалисти?

Отговор: Според резултатите от изборите за Европейски парламент БСП има петима свои представители, които са включени в Парламентарната група на ПЕС. БСП като партия участва във всички форуми и дейности на ПЕС, като наши лидери са на най-високо ръководно равнище. БСП има и специфични отговорности за поддържане на диалога със сродните партии в Черноморския регион и на Западните Балкани.

ИМА КАКВО ДА ДАДЕМ НА БЪЛГАРИЯ*

СЕРГЕЙ СТАНИШЕВ
председател на ВС на БСП

Другарки и другари,
Позволете и аз като социалист, членуващ в организация на територията на нашия район „Възраждане“ да се включа в дискусиата на конференцията. Искам да споделя моето разбиране, моето виждане за значението на предстоящия конгрес, за това какви задачи трябва да си поставим, за да има той политически смисъл за нашата партия, освен отчетите и изборите на ръководни органи.

Предстоящият 47-и конгрес на БСП се провежда в много по-различна ситуация отколкото предишните конгреси на партията. Нека си припомним, че няколко конгреса се проведоха в период, когато БСП беше в опозиция, извън управлението на страната. Можехме да изразяваме много позиции и виждания, да приемаме декларации, но не можехме реално да оказваме влияние върху много от процесите в страната, най-вече в икономическото и социалното развитие, в политиката, която се прави от държавата. Предишният 46-и конгрес беше в началото на едно трудно, безпрецедентно по своя характер управление като реална широка коалиция на партии, които имат различни идеи, различни програми за управлението, различни приоритети. В труден период за страната, когато беше необходимо да мобилизираме цялата държава, за да постигнем през януари 2007 г. членството в ЕС. Това беше историческа задача, историческа мисия на БСП и ние можем да се гордеем, че нашата партия е в управление, когато постигнахме тази цел, която беше действително основен хоризонт през повечето години от българския преход.

Според мен предстоящият конгрес на партията трябва да отговори на няколко въпроса.

Първият въпрос е -

Какво ние свършихме за три години, какво ние направихме за страната?

Мисля, че всички сте усещали в продължение на годините, когато бяхме в опозиция, че в обществото винаги е имало съмнение, за това дали БСП може да управлява в съвременните условия, дали може да управлява успешно, дали има управленския капацитет, кадрите, дали не сме обърнати към миналото, към нашите исторически спомени. Мнозина вещаеха, че ние ще създадем условия за нова финансова криза.

Според мен тази илюзия и това подозрение бяха опровергани. Защото обективно от гледна точка на икономическото развитие, на инвестициите в страната, и това, което е особено важно за нас – социалната интеграция на държавата, на активната социална политика, показахме, че можем да провеждаме такава дори в трудните

условия на многостранната коалиция. И това е наше достойнство.

Разбира се ние сме партия, която е критична и самокритична, и аз самият съм самокритичен към себе си. Защото много неща можехме да направим по-бързо, по-добре. Мога да ви кажа откровено, че сега три години след началото на управлението, аз самият и като политик, и като управленец, знам много повече неща и много повече неща мога да направя, отколкото в началото. Това е сигурно нормално за всеки един човек, всеки се развива. Не се развиват само самоуверените и глупави хора, които смятат, че разбират и знаят всичко по най-добрия начин от самото начало. Като партия ние натрупахме уникален опит - всеки един човек, който е в парламента, в местните органи на самоуправление, в изпълнителната власт на различни нива. Това дава огромен потенциал на нашата партия за следващия период и ние можем да го реализираме добре.

Вие вярвам добре сте запознати и с основните параметри на икономическото и социалното развитие, което постигнахме. Разбира се, че ни се иска да постигнем много повече. Защото това, че към края на мандата средната пенсия ще е увеличена със 100%, е много като статистика, много като факт. Но не е достатъчно за всеки един човек. Защото стартираме от много ниски нива. Истината е, че всяка стъпка в тази област действително струва изключително големи пари. Само коледната добавка към пенсията на всеки един пенсионер тази година, която ще бъде най-висока от началото на прехода - 150 лв., струва няколко милиона лева. За да бъде осигурено държавата трябва да събере тези приходи, да ги има на разположение, за да бъдат изплатени. През последните две години водихме ясна политика за изпреварващо увеличение на пенсиите, защото българските пенсионери, възрастните хора на България, заслужават това отношение от държавата и от обществото. Защото са дали своето за развитието на нашата страна. Тази политика ще я продължим и занапред.

На конгреса на БСП трябва с достатъчно самочувствие и достатъчно обективно да се каже какво сме изпълнили от нашите ангажменти. А сме изпълнили много и няма основания да се крием, да не го казваме. Понякога за съжаление и в нашите среди, в нашата партия не се знаят тези реални факти и нещата, които са направени. Какво сме направили за икономическия растеж над 6% растеж годишно, защото такива темпове на икономическо развитие в България не е имало в годините на прехода. И такъв обем инвестиции - само чуждестранните

* Изказване на отчетно-изборната конференция на районната организация на БСП „Възраждане“, София, 8 ноември 2008 г.

инвестиции в страната са 15 млрд. евро - не е имало през всичките години, взети заедно. Това е реален успех на управлението.

Разбира се, трябва да кажем и какво бихме могли и трябваше да направим по-добре. На нас ни се падна един от най-трудните периоди. Вече споменах за подготовката за членство в ЕС. Когато направих моето първо посещение в Брюксел, две седмици след сформирването на кабинета, председателят на ЕК ми каза съвсем директно – България пое много ангажменти в хода на преговорите и в подписания през април 2005 г. договор; но вие нямате времето да ги изпълните, защото сте изостанали в самия план за изпълнение на тези европейски стандарти и ангажменти. Това беше за мен и като министър-председател, и като българин като леден душ. Трябваше да мобилизираме всички усилия, за да изпълним тези ангажменти. И го направихме с действително неуморна работа. Членството в ЕС, което постигнахме, е исторически успех не само за България, но и за БСП също, не се изчерпва само с формалното членство. Сега ние сме, може би, в най-трудния период на реална адаптация и на икономиката, и на институциите, и на цялото ни общество към европейските стандарти. И този процес не върви лесно. Не върви без съпротива. Защото има и икономически фактори, и хора от политически партии, които не искат България да живее по европейски стандарти във всяко едно отношение – започвайки от законите и стигайки до тяхното прилагане. Липсва и достатъчен административен капацитет, сиреч качество, подготовка на кадрите в управлението. Но не само в управлението – и в бизнеса, и в общините, и в неправителствения сектор, за да можем да се възползваме реално и максимално бързо от облагоите от членството в ЕС.

Но това са проблеми, които са преодолими. И вече ги преодоляваме. Минаваме през най-тежкия период. Тук виждам Велислава Дърева. По време на дебатите по една от тежките теми на един от вотовете на недоверие, тя ми предаде едно послание от майка си – да бъда спокоен, защото на нас, на БСП винаги ни се пада най-трудното. Ако не беше трудно, нямаше да се падне на нас. Ние сме партия калена. Минали сме в нашата история през много тежки битки, през предизвикателства и препятствия, които сме преодолявали.

Вторият въпрос, на който трябва да отговорим е

Кои сме ние, защо ние сме социалисти, какво означава да бъдеш социалист в началото на XXI век в България като страна член на ЕС?

Затова именно, според мен, ние се нуждаем от този проект на нова Програма на партията. Не защото старата програма е лоша, а защото тя е писана в съвсем различно време. Приета е през 1994 г. когато България беше съвсем различна, светът беше много по-различен от днешния. Според мен тези глобални промени, които засягат ежедневието на всеки един човек, които засягат всяка страна, ни поставят

тази задача. Как ние виждаме отстояването на нашите ценности, които са неизменни? Ние съществуваме толкова дълго и сме една от най-старите партии в България, ако не и най-старата, защото ценностите ни са устойчиви, защото те са непреходни. Защото започват още от християнството, от Исус Христос и се развиват. Въпросът е да намерим нашето разбиране за това как те ни водят в нашето общество. Как ги отстояваме, с каква политика, с какви инструменти. Това е много важна тема. Още повече, че ние се намираме в свят, който и в последните месеци се промени драматично. Такава финансова криза, както казват мнозина световни икономисти, не е имало от 1929 г.. А тя влече след себе си и икономическа криза, в това число рискове и за България. Но това дава също така и възможности за лявото, за силна политика. Защото последните 20 години бяха доминирани и в света, и в България от неолибералните разбирания, които казваха – колкото по-малко държава, толкова по-добре, колкото по-малко регулации, толкова по-добре; няма нужда от активна социална политика; пазарът ще разпредели всичко по справедливост и по естествен начин. Не става. Животът го показва. Това е уникален шанс за нашето политическо семейство - на европейските социалисти и социалдемократи. Ние сме много по-напред в идеите как да променим системата така, че да бъде по-справедлива и по-работеща и в световен мащаб, и на европейско, и на национално ниво. Искам да ви припомня, че миналата година в София се провежда Съвет на ПЕС. Дойдоха видни социалдемократи – и парламентарната група, и ръководството на ПЕС. Една от темите, която се обсъждаше, беше именно за финансовите пазари и за това, че хедж фондовете, инвестиционните пазари, които не се регулират, създават риск за света и за световната икономика. Сега тази констатация се признава вече не само от нас. Тя се признава от такива управленци като Саркози, Меркел, нищо, че са от дясноцентристкото пространство. Това дава възможност ние по-активно и на европейските избори, и на националните избори да отстояваме нашето виждане за света. Нашето виждане за едно по-справедливо общество, в което има равни възможности за всички хора, което е по-добре устроено, по-балансирано, което няма такива дисбаланси, такива разлики в доходите, такива несправедливости. А в България има много натрупани несправедливости в годините на прехода. Затова и вчера на заседание на Европейския съвет, който беше свикан извънредно от френското председателство преди срещата на Г-20 точно по световната криза, обсъждахме общата европейска позиция на тази тема. Ясно е, че трябва да има повече регулация върху финансовия и банковия сектор. Те трябва да бъдат по-прозрачно устроени като институции, да бъдат под отчета на обществото, да работят в обществен интерес, а не само в търсене на частната печалба. Трябва да се променя и световната архитектура на финансовите институции. Това действително е шанс за много хора по света. Много важно е, че вчера

обсъждахме и постигнахме и разбирането, че финансовата криза е единият аспект на кризата. ЕС реагира много по-адекватно от Америка и предпази много хора от загуба на техни вложения, пари. Европейската банкова и финансова система е много по-стабилна. Но това, което следва е сериозният риск – икономическата криза.

България стои много по-стабилно от редица страни-членки от гледна точка на финансовата система. И това също е наше завоевание и постижение. Аз си спомням бурни дискусии във ВС на нашата партия, когато питаха защо не последват примера на унгарските социалисти, за какво са ви тези бюджетни излишъци и резерви на държавата. За това са ни. За рискови ситуации, от които никоя страна, особено с отворена икономика, не е застрахована. За да имаме буфер и котва за стабилност. За да можем да гарантираме доходите на хората, стандарта на живот. Да не допуснем срив на нашата финансова система и на нашата икономика. В България българското правителство вече работи по конкретни мерки, засягащи реалния сектор и за това да се отпущи кредитирането за реалния сектор, как да гарантираме най-социално уязвимите. Това го правим още от есента с този пакет, който приехме за социална защита особено на пенсионерите и социално слабите. И ще го правим през следващата година и с мерки за още по-активна инвестиционна програма на държавата в развитие на инфраструктурата, за да подпомогне реалния сектор на икономиката и икономическия растеж на България. Впрочем прогнозите на ЕК, които излязоха наскоро, са за горе-долу нулев растеж за Европа като цяло и 4,5 растеж за България. Ние тук стоим доста добре според мнението на ЕК. Това са все примери. Защото доста хора си задават въпроса какво различава социалистическата партия от другите партии, не са ли всички еднакви по своите политически програми. Затова ни трябва тази програма. Това не е лесна задача, но аз лично съм привърженик на това конгреса да разгледа и да приеме проекта. Ще се работи още и в следващите седмици, и на самия конгрес. Активна, бурна дискусия сигурно ще има, защото левицата винаги е идейна. Има нужда от ясна програмна идентификация. Това не е лесна задача. Не беше лесна през последните години и за германските социалдемократи, които също приеха нова програма. И за други партии от европейската левица. Но нека направим това интелектуално и политическо усилие, за да може всеки един от нас да отиде и да каже и в политически дебат, и в срещи със свои приятели и познати - аз съм социалист, защото искам България да бъде ето такава държава – демократична, свободна, където правата на хората са защитени, където всеки има равен шанс за старт в живота и за реализация на своя потенциал, в която има справедливост и солидарност. Да каже и по какъв начин ще реализираме тези ценности в практиката. Аз дори съм и лично интелектуално много силно изкушен да напиша една неголяма брошура на тази тема - защо сме социалисти.

Не знам дали ще ми стигне времето до конгреса да кажа моето лично виждане и мнение като социалист. Започнал съм работа. Не съм сигурен дали ще успея да я довърша до 22-ри. Но във всички случаи ще я направя. Защото искам да споделя и пред моите съпартийци, и пред симпатизантите на левицата, и пред българските граждани какво е моето виждане за това като български гражданин.

Третият въпрос, на който трябва да отговорим, е

Как съществуваме ние като партия, как функционираме?

Основният отговор на този въпрос трябва да даде новия устав на нашата партия. Това също е трудна и амбициозна задача. Представете си – в един конгрес да се дискутират и нова програма, и нов устав. Аз не съм най-големият специалист по уставно развитие. В нашата партия има много хора с такива претенции и със сигурност много хора са с по-големи познания. Но нека не превръщаме конгреса в редакционна комисия по устава. Не знам има ли друга партия, която да дискутира своя устав член по член и да го приема с гласуване на всеки един член. Тогава действително ще трябва не два, а три-четири дни. Защото при нас всеки разбира от уставно развитие. Затова, според мен трябва на базата на проекта, който беше дискутиран широко в партията като концепция, мина през много обсъждания, в това число и в организациите, на самия конгрес да има много широка комисия, която да дискутира професионално от гледна точка на партийното строителство спорните въпроси. Аз мисля, че новият устав дава няколко неща и придобивки на партийните членове и на партията като цяло. Продължава процесът на демократизация на БСП. Ние и без това сме най-демократичната и истинска партия в България. Няма друга такава. Това е мое лично убеждение. Но трябва всеки един социалист да почувства своите права, отговорности, ангажименти и възможности за оказване на влияние върху политиката на партията, която се формира. Това е предвидено в устава. С много неща – и по отношение на тайното гласуване, и по отношение на разширяване представителството и на общинските конференции, и на националния конгрес, и хоризонталното представителство на различните организации на жените, на младите хора, на ветераните на партията. Един модерен устав като инструмент за организационен живот на нашата партия, което ще я направи още по-действена в своя живот. За мен важна придобивка е възможността за вътрешно партийни избори на социалистите и на симпатизантите на партията при номинирането на нашите кандидати. Това е важна стъпка напред в развитието на БСП.

Но, разбира се, всеки един устав не може да реши реалните политически организационни проблеми на една партия. Колкото и перфектно да бъде написан. Затова конгресът, според мен, трябва да даде ясен отговор дали сме готови като партия да тръгнем в една много тежка

битка с нашите политически опоненти. Моето разбиране е, че трябва да прозвучат ясно няколко неща. БСП е партия, която е консолидирана. Не за да се каже, че е консолидирана и да търсим формално сплотяване на редиците и консенсус и баланси, а да бъдем в добра кондиция. Да имаме работещ Висш съвет, работещи органи на всички нива и партия, която е мобилизирана за тежка предизборна кампания. Защото толкова тежка кампания, каквато ни предстои, сигурно не сме имали. Трябва много ясно да кажем – не се страхуваме от ГЕРБ, не се страхуваме от Бойко Борисов. Няма да допуснем страната да бъде управлявана от партия, която ще мутризира целия обществен живот. Аз не се страхувам, вярвам, че и вие не се страхувате. Митовите си отиват. Балоните се пукат. Ние сме отговорната партия, която знае как да управлява, да решава проблемите и трябва да бъдем вътрешно сплотени около тази идея, че можем да се преборим не заради нас самите. Не заради това Сергей Станишев да бъде министър-председател и някой друг – министър, а защото това е наша отговорност пред държавата. Затова трябва вътрешна консолидация. Аз мога да кажа – никога не съм водил вътрешнопартийни битки срещу когото и да било и няма да ги водя. Защото това разяжда БСП. И не мога да разбера хора, които сами създават проблеми за БСП със своето безотговорно говорене ей така, за да влязат в медиите или да спечелят нещо за себе си във вътрешнопартийен план. Няма никога да подкрепям някой, който атакува БСП или хора от БСП несправедливо и необосновано. Трябва да покажем, че сме партия, която се обновява и развива. Защото нашата партия действително се развива. На това са подчинени и новите програма и устав, но най-вече начинът на живот и на представяне ако щете на партията навън. Ние тук сме все още недостатъчно добри и се учим как да достигаме до неправителствения сектор, до хората, които са неангажирани политически, как да им представим нашите идеи. Трябва да се разчупим и да се отворим още повече към младите хора. Защото имаме здрава основа, но трябва да мислим и за бъдещето. Ние постигнахме през 2005 г. като партия сериозен пробив сред младата част от българските граждани. По време на управлението тази енергия се позагуби и трябва да си я възвърнем. Това цели и кампанията за привличане на нови членове и младежкото събиране преди конгреса, което ще бъде в следващите неделя и понеделник в Пловдив. Ние сме партията на бъдещето на страната и ние даваме възможностите младите хора да се развиват.

И последно, най-важният въпрос е **Какво ние социалистите, такива каквито сме, можем да дадем на хората и на България?**

Това вълнува хората. Едва ли всеки гражданин ще прочете какво пише в нашата партийна програма, едва ли всеки дори партийен член ще прочете това. Едва ли някой ще се заинтере-

сува особено от това какви са вътрешнопартийните механизми, въпреки че те са условие за реална демокрация в нашата партия и са много важен гарант за демокрацията в България. Най-важното е какво можем да предложим на страната. Затова конгресът ще бъде отправна точка не само за отчета за последните три години, но и за нашето виждане за управлението на България, за промените в България към по-добро в следващия четиригодишен период. Тук изцяло споделям мнението, че можем да се преборим, защото сме по-добри, защото ни е грижа за хората, защото имаме чувство на отговорност пред страната и трябва да реабилитираме истинската политика. Не политиканството, не популизмът, не празнословието, не скандалите и интригите, които доминират общественото и медийното пространство. И медиите носят отговорност за това, че в България се допуска такова натежаване на абсолютно изкривено политическо говорене. Няма такова чудо в цяла Европа. От скандал до скандал и само това ги интересува. Това е отговорността на българските медии. Това е нашата отговорност – да наложим истински политически дебати за това кой какви управленски идеи има, как вижда данъчната политика, социалната политика, образователната политика. Как ще гарантираме в условия на световна финансова и икономическа криза България да продължи да се развива с ускорени темпове и да не застине на място. Ще бъдем ли по-конкурентоспособни, как ще го направим. Как ще променим образованието и здравеопазването. Това са истинските неща, които са съществени за хората. И на този конгрес трябва да започнем да отговаряме на тези въпроси, да формираме нашата политика за следващия период. Имаме много добра основа.

И накрая. Кое е най-важното за една политическа организация? Духът, настроението, хъсът. С това трябва да се заредим на конгреса. И в хода на сегашната кампания, и на самия конгрес да получим такъв заряд, който да ни дава сили за предстоящата предизборна кампания. Не заради нас, а заради страната. Защото има какво да дадем на България.

ХОРАТА НА ПЪРВО МЯСТО НОВА ПОСОКА ЗА ЕВРОПА

МАНИФЕСТ НА ПАРТИЯТА НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ СОЦИАЛИСТИ ЗА ЕВРОПЕЙСКИ ИЗБОРИ‘ 2009 ТРЕТИ ПРОЕКТ

На тези европейски избори гласоподавателите в Европа ще бъдат изправени пред фундаментален политически избор.

Във време, в което хората в Европа са изправени пред безпрецедентни предизвикателства – икономическата рецесия и нарастваща безработица в резултат на световната финансова криза, високи цени на храните и петрола, намаляващата покупателна способност, изменението на климата и широк спектър от заплахи за сигурността – от тероризъм до престъпност. Това е избор между политически партии с много различни идеи за бъдещето на Европейския съюз.

Това е избор между нашата визия за прогресивна Европа, в която гражданите, страните-членки и институциите ще работят заедно, за да предприемат мерки по най-наболелите проблеми на хората в Европа или избор на една консервативна Европа, която ще остави бъдещето на нашите страни и хората в ръцете на пазара.

Партията на европейските социалисти се ангажира да изгради едно по-честно и по-сигурно общество, като подходи към общите предизвикателствата, поставяйки хората на първо място

В съвременния, все повече взаимосвързан свят, нито една държава не може да реши общите проблеми сама. Финансовата криза и последвалата икономическа рецесия ясно показват, че събитията в една част на света могат да имат унищожителни последици и за нашите държави. Общите европейски действия се доказ-

ват като ефективно средство за борба с финансовата криза. Противниците на ЕС щяха да направят нашите страни по-слаби, като ги оставят сами да се борят с глобалната криза без партньори или институции, които да разработят координирани мерки срещу нея.

За нас ЕС е основното свързващо звено в ерата на глобализацията. Той поставя нашите страни в по-силни позиции при разрешаване на глобалните проблеми, резултатите от които се проявяват на местно ниво. Ние се нуждаем от по-активно сътрудничество в Европа, за да разработим общи мерки срещу общите предизвикателства и да направим живота на хората по-добър.

Минаха 30 години от първите избори за Европейски парламент, на който е отредена ключова роля в нашата визия за Европейски съюз, в който хората са на първо място. Европейските социалисти са твоят глас в Европа; те защитават твоите интереси и се борят за твоите каузи. Ние сме решени:

1. Да преобразим нашата икономика и да предотвратим нови финансови кризи;
2. Да гарантираме по-справедлива нова социална Европа за хората;
3. Да трансформираме Европа във водеща глобална сила в борбата срещу изменението на климата;
4. Да поведем усилията за равнопоставеност на половете в Европа;

5. Да разработим ефективна европейска политика за миграция;
6. Да засилим ролята на Европа като партньор за мир, сигурност и развитие.

Прогресивните леви и лявоцентристки партии в управлението на национално и местно ниво вече донесоха промяна в живота на хората. Там, където левите са на власт, можем да видим истинските доказателства за постиженията на социалистите и социалдемократите.

През последните пет години консерваторите имаха мнозинство в Европа – те бяха на власт в повечето европейски държави и имаха превес в европейските институции. Какво постигнаха с това мнозинство? Справиха ли се с финансовата криза? Насочиха ли се към решаване на проблема с нарастващите цени на храните и петрола? Бориха ли се с бедността и неравенствата? Стана ли обществото по-добро и по-справедливо, отколкото беше преди пет години? Подкрепиха ли нашите инициативи като сътрудничество в Европа за повече и по-добри работни места? *Те следват пазара. Ние следваме нашите убеждения.*

Консерваторите говорят за икономическите и социалните кризи сякаш са неизбежни, сякаш са природен закон. Но кризите не са неизбежни, защото тук става въпрос за политически решения. Вярно е, че живеем във време на глобални промени и риск, но това е и време на големи възможности. Ние трябва да работим за по-добро сътрудничество в Европа за управяване на глобализацията в полза на всички. Те казват: "Адаптирайте се към пазара", ние казваме: "Нека сами да определим нашето бъдеще".

Ние се нуждаем от прогресивно мнозинство в Европа, за да започнем да въвеждаме прогресивни реформи, които са жизнено необходими, ако искаме да осигурим доброто бъдеще на европейските граждани и обществото като цяло. Тези реформи са особено важни, ако искаме да облекчим положението на обикновените хора в Европа, които са принудени всеки ден да се

борят, за да свържат двата края поради икономическата рецесия, повишаващите разходи за живот, нарастваща безработица (почти 17 милиона европейци вече са без работа, а много повече са в рискована заетост, която първа ще пострада при забавяне на ръста на икономиката), засилващият се риск от невъзможност за изплащане на ипотечните кредити и задълбочаващото се социално неравенство (около 78 милиона души, много от тях деца, живеят под границата на бедността или в риск от бедност).

Глобалната финансова криза извади наяве неустойчивостта на пазарната система, изградена в услуга на световния финансов елит, а не в интерес на хората. Ние се нуждаем от активно сътрудничество в Европа и глобална реформа на финансовата система, от гарантирани активни инвестиции в трансформирането на икономиката, за да осигурим в бъдеще просперитет и устойчивост за всеки в Европа.

Консерваторите сляпо вярват в пазара и днес виждаме ефекта от това. Но можем да направим нещо по въпроса. Ние можем да вдъхнем нов живот в европейската икономика и да създадем по-справедливо и по-сигурно общество за всички.

Нашата всеобхватна програма за реформи, насочена към трансформиране на сътрудничеството в Европа - въз основа на принципите на равенството, демокрацията, човешкото достойнство, солидарността, свободата и справедливостта – може да доведе промяната, от която хората в Европа отчаяно се нуждаят.

Ние, социалистите, социалдемократите и прогресивните демократи, обединени от общи ценности и виждания, ще работим заедно за една по-честна и по-справедлива Европа, за една по-зелена Европа, защото заедно носим силата на промяната.

Ние можем да изградим по-справедливо общество, като поставим хората на първо място.

Нека да поведем Европа в нова посока от юни 2009 г.

ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВАТА

Европа е един от най-богатите региони в света, но някои твърдят, че вече не можем да си позволим високите социални стандарти. Но Европа е най-големият общ икономически и трудов пазар в света и ние можем да гарантираме, че той ще служи на хората, работниците и бизнеса. Всички европейски граждани трябва да имат право на достоен качествен труд, за да могат да водят достоен живот. Ние трябва да предприемем действия, за да може бизнесът да се разраства и да инвестира в повече и по-добри работни места и нови технологии. *Консерваторите твърдят, че глобализацията задължава хората да полагат повече и по-тежък труд. Но ние, социалистите и социалдемократите, вярваме, че не глобализацията е причина за това, а лошата политика. Трябва да работим по-рационално, а не по-дълго.*

Световната финансова и икономическа криза нанесоха сериозен удар на нашите граждани.

Финансовата криза ни показва, че нерегулираните пазари могат да имат преки последици за живота на хората: задълбочава се неравенството между високо платените директори и работниците; рискът от загуба на работни места и дори домове става все по-голям. Ние трябва да предприемем действия, за да помогнем на най-засегнатите от кризата да стъпят отново на крака. Ние трябва да се стремим да предотвратим бъдещи финансовите кризи, като създадем по-добра регулативна рамка за играчите на финансовите пазари. Ние вярваме в солидарността между поколенията, а не в десния индивидуализъм. *Консерваторите вярват в пазарно общество, което позволява на богатите да станат по-богати, в ущърб на всички останали. Ние вярваме в социалната пазарна икономика, която позволява на всеки в обществото да извлече максимална полза от възможностите, които глобализацията предлага.*

В дългосрочна перспектива най-голямата заплаха пред света е изменението на климата. Това е световен проблем, който изисква глобални решения. **Консерваторите говорят за изменението на климата, но ние сме на мнение, че е необходимо повече от говорене. Ние искаме конкретни и реалистични действия за опазване на околната среда и за трансформиране на икономиката чрез разумен зелен растеж и работни места.**

Днес доставките на енергия са въпрос за сигурност за Европа. Ние вече внасяме 50% от енергийните си източници, но този дял може да нарасне до 75% до 2030 г. Трябва да работим заедно, за да увеличим енергийната си независимост, като използваме местни енергийни източници, незастрашаващи околната среда. *Консерваторите, както обикновено, вярват в бизнеса и оставят пазара да разреши проблемите. Някои консерватори дори отричат изменението на климата и с това игнорират натрупаните научни доказателства и нуждата да се действа отговорно пред лицето на сериозната заплаха за нашата планета и хората. Ние ще се стремим да превърнем Европа във водещата световна сила срещу изменението на климата.*

ЕС полага усилия да ограничи имиграцията, но ние трябва да направим повече и да се справим по-добре. Имиграцията ни донесе неоспорими ползи, свързани с нашето богатство и просперитет. За да гарантираме и в бъдеще ползите от едно продуктивно, проспериращо и многообразно общество, ние ще работим за пресичане на незаконната имиграция, ще се стремим да предотвратим възможностите за злоупотребите с имиграционната система и ще се борим срещу трафика на хора. Убежището е основно човешко право за тези, които бягат от преследване, затова ние ще се стремим към ясна и справедлива система, която да защитава най-уязвимите и експлоатираните и която няма да позволи злоупотреби. Измененията в климата ще провокират нова вълна имигранти от най-бедните засегнати райони и трябва да го имаме предвид. Ние трябва да дадем възможност на имигрантите, в свой интерес и в интерес на обществото, да се интегрират в общността, в която живеят. *Консерваторите разчитат на страха от имигрантите. Ние искаме хуманен отговор на предизвикателствата, свързани с легалната и нелегалната имиграция.*

Продължават да са налице заплахите за демокрацията и правата на гражданите. Тероризмът, престъпността и екстремизмът премина-

ват границите на Европа. Ние трябва да засилим европейските усилия да противодействаме на тези заплахи за живота на гражданите в рамките на нашите граници, без да правим компромис с основните свободи като свободата на словото и защитата на личните данни. Европа трябва да действа и извън границите си, като насърчава мира и развитието. Това ще даде сигурност и същевременно ще подпомогне хората в победните държави. Като действат заедно в ЕС, държавите-членки ще засилят своето влияние в международните отношения. *Консерваторите говорят за принципи като демокрация, права на гражданите, сигурност и развитие. Ние ще инвестираме всичките си усилия да превърнем тези принципи в реалност.*

Като работим заедно в Европа, ние сме по-силни, защото:

- ние споделяме най-голямата икономика в света и можем да създадем повече и по-добри работни места и да намалим бедността, като търгуваме помежду си на основата на общи стандарти;

- нашите полицейски системи могат да си сътрудничат, за да се борят с престъпността и тероризма;

- ние живеем в една и съща околна среда в Европа и затова можем да се борим с измененията на климата и с последиците от тях само ако работим заедно и имаме едни и същи цели;

- ние можем да работим за повече солидарност и сплотеност – крайгълните камъни на европейския проект, от който всички печелим. За нас свободното движение на работната сила трябва да дава на всички работници и служители повече свободи и възможности и да носи полза на икономиките, които приемат работници. Но това не трябва да води до снижаване на социалните стандарти и дъмпинг на заплатите – по-ниски заплати в някои страни-членки с цел конкурентно предимство пред останалите държави за сметка на работещите.

Ние искаме силна и прогресивна Европа. Нашият манифест за прогресивна Европа изборява политиките, които ще са ни необходими, за да превърнем предизвикателствата, пред които всички сме изправени, в прогрес за всички.

Ние можем да изградим по-справедливо общество, като поставим хората на първо място.

Нека да поведем Европа в нова посока от юни 2009 г.

ПРЕДЛОЖЕНИЯТА

1. Да преобразим нашата икономика и да предотвратим нови финансови кризи

Глобалната финансова и икономическа криза засяга нашите икономики и хората в цяла Европа. Реалните заплати и покупателната способност на хората намаляват. Няма да стоим и да гледаме безучастно тези промени. Еврото изигра

много ефективна роля като защитен инструмент за европейските икономики по време на финансовата криза.

Заплахата от катастрофално изменение на климата също нараства: ако не действаме, то все повече ще вреди на планетата и това ще се отрази пряко на нашия живот. Ние сме убедени, че борбата с изменението на климата може да обърне европейската икономика в посока нов

разумен зелен растеж, работни места и просперитет за всички народи в Европа.

ЕС е най-големият икономически и трудов пазар на света. Като си сътрудним, ние ще бъдем в по-силна позиция, за да вдъхнем нов живот в икономиката чрез разумен „зелен“ растеж и план за повече работни места. Синдикатите и работодателите трябва също да изиграят своята голяма роля, за да бъде реализиран разумният „зелен“ растеж в Европа.

Трябва да помогнем на хората, като преобразим нашата икономика. Времето, в което хората имаха едно работно място цял живот, отдавна отмина, и трябва да дадем на всички наши граждани от всички възрасти възможност да развиват нови умения, да намерят нова, по-добра работа, да имат средства да работят и да се обучават в чужбина. Ние вярваме, че действията на местно, регионално, национално и европейско ниво трябва да бъдат насочени към подкрепа на хората в периода на промяна и към отваряне на нови, по-добри възможности.

Приоритетите в бюджета на ЕС трябва да се изместят към разумния „зелен“ растеж и посрещането на бъдещите предизвикателства. Бюджетът се основава на солидарността и затова трябва да бъде насочен към повишаване на жизнения стандарт в най-бедните райони на Европа и към подкрепа за конвергенцията на най-слабо развитите райони, включително и в новите страни-членки.

Реформиране на финансовите пазари, за да служат на реалната икономика, работните места и икономическия растеж в бъдеще

Финансовите пазари разкриха истинската значимост на европейското сътрудничество при предотвратяване на колапса на банковата система и при стабилизирането на пазара. Действията, предприети в рамките на ЕС, допринесоха за запазване на спестяванията, пенсиите и домовете на хората. Въпреки това финансовата криза показва дълбоко вкоренените проблеми в пазарната система, които трябва да бъдат разрешени, за да се предотвратят нови кризи. Всички финансови играчи, които оперират в нашите държави, трябва да имат ясни отговорности. Ние ще гарантираме, че в бъдеще финансовите пазари служат на реалната икономика, работните места и икономическия растеж.

1. Като се опрем на преговорите, които вече бяха проведени в рамките на ЕС и на световно ниво, ние предлагаме реформа на финансовите пазари, чрез ново и по-добро регулиране. Регулацията трябва да обхване всички финансови играчи. Нуждаем се от нов стандарт за прозрачност и разкриване на информация. Трябва да бъдат заложени задължителни изисквания за размер на капитала, лимити на задължнялостта и на лошите кредити, за да се избегнат прекомерните рискове и дългове. Необходими са и лимити на заплатите на директорите на финансовите институции, така че да отразяват както печалбите, така и загубите. Нужни са нови правила срещу конфликта на интереси. Накрая, следва да гарантираме правата на работниците на информиране и консултиране при сливания,

в които участват финансови институции, и правото на работниците и служителите, които инвестират в пенсионни фондове, да знаят къде са инвестирани парите им.

2. Ние предлагаме да няма нито един „данъчен рай“ и да сложим край на данъчните измами в Европа и света, за да може всички играчи на пазара да внасят справедливо дължимите данъци в страните, в които развиват своята дейност.

3. Ние предлагаме да работим с нашите партньори в света за реформа на глобалната финансова архитектура, за да предотвратим нови финансови кризи.

Европейска стратегия за разумен „зелен“ растеж и работни места

Ние предлагаме Европейска стратегия за разумен „зелен“ растеж и работни места, която ще спомогне за разкриване на 10 милиона нови работни места до 2020 г. От тях два милиона само в сектора за възобновяеми енергийни източници и за превръщането на ЕС в лидер в иновациите, новите „зелени“ технологии и продукти. Всички нива на управление могат да работят заедно в Съюза, за да стимулират разумния „зелен“ растеж, най-вече чрез структурна реформа и фискална политика. Основните елементи от нашата стратегия са следните предложения:

4. Трябва да трансформираме транспортната мрежа в Европа в най-ефективната, най-достъпната и най-малко замърсяващата система за търговски и пътнически превози. Това включва изграждане на по-конкурентоспособна и достъпна високоскоростна железопътна мрежа, която да свързва всички големи европейски градове и региони, скъсяване на маршрутите за полети чрез създаване на общо въздушно пространство над ЕС, намаляване на замърсяването и повишаване на ефективността на морския транспорт, преобразяване на системите за градски транспорт. Кметовете социалисти и социалдемократи направиха усилия в тази посока с нови схеми за придвижване в градска среда, които намаляват необходимото време, разходите и замърсяването на околната среда. Ние ще предложим европейско сътрудничество за обмен на тези добри практики и ще работим за устойчиви системи за градски транспорт в цяла Европа.

5. Енергийната ефективност е един от най-добрите начини за намаляване на разходите за горива и за създаване на нови работни места, например поставянето на изолации. Ние предлагаме активно сътрудничество между ЕС, правителствата и регионалните и местните власти, което да помогне на хората да се справят с растящите разходи за енергия чрез финансиране на проекти за енергийна ефективност в домовете и гаранции, че ценообразуването и политиката към потребителите на енергийните компании са честни и отговорни.

6. Един от най-важните елементи за разумен „зелен“ растеж и дългосрочен просперитет е значителното увеличаване на инвестициите в научно-развойната и иновационната дейност. Днес инвестициите на САЩ са един път и половина повече от инвестициите на целия Евро-

пейски съюз. ЕС трябва да навакса и да поеме водещата роля в тази насока.

7. В глобалната икономика инвестициите в образованието са основополагащи за растежа и създаването на нови, по-добре платени и по-качествени работни места. Ние предлагаме да се създаде програма "Зелени умения", финансирана от европейския бюджет, която да обучава работници в цяла Европа за "зелените" работни места на бъдещето, например в сектора за възобновяемата енергия. Ние ще работим и за пълен и равнопоставен достъп до обучението през целия живот, като обърнем специално внимание на образованието, насочено към даването на втори шанс на тези, които не са завършили училище. Това може да бъде постигнато чрез европейски, национални и местни политики. Предлагаме да се разшири финансирането от европейския бюджет за обучение и образование, което да включи например стажантите и по-възрастните хора, и като надгражда върху успеха на програма ЕРАЗЪМ, да даде на възможно най-много млади хора шанс да се обучават в чужбина.

Гаранции, че работещите и бизнесът ще спечелят от трансформирането на нашите икономики

8. Ние предлагаме да подкрепим бизнеса в опитите му да прогнозира промените, свързани с измененията на климата и технологичното развитие, и така да запази съществуващите работни места. Същевременно искаме да подпомогнем работниците да се преквалифицират в случай на загуба на работните им места. Това може да бъде например най-вече като разширим обхвата на европейския Фонд за адаптиране към глобализацията и като направим финансирането по-достъпно. Ние ще насърчаваме диалога с работодателите в Европа, за да гарантираме, че те ще изпълнят своите отговорности при прогнозирането на промените и преквалифицирането на своите служители.

9. Ние ще подкрепим създаването на нови работни места, гарантирайки, че бизнесът има достъп до кредити за инвестиции и растеж, например от Европейската инвестиционна банка. Ние ще подкрепим развитието на социалните форми на икономическа дейност в Европа, например кооперациите, които наемат в момента над пет милиона души, като въведем европейски правила за сдруженията, взаимоспомагателните дружества и фондациите.

Необходим е нов, социалдемократически дневен ред за реформи, за да направим ползите от глобализацията достъпни за всички граждани и да осъществим положителна промяна в живота на хората.

Ние можем да изградим по-справедливо общество, като поставим хората на първо място.

Нека да поведем Европа в нова посока от юни 2009 г.

2. Да гарантираме по-справедлива нова социална Европа за хората

Без значение кои сме и къде сме родени, ние, хората в Европа, споделяме общи ценности за обществото, в което искаме да живеем: една по-сигурна Европа, с по-висок стандарт на живот, с достоен труд, с по-чиста и по-сигурна околна среда.

Съществуващите неравенства и новите световни предизвикателства подлагат хората на нов натиск и създават риск от постоянно социално разделение в нашите общества: между децата на бедните и децата на богатите семейства; между хората със стабилни, добре платени работи и онези с рискова, нискокачествена заетост; между хората без умения и високообразованите; между хората със и без достъп до интернет; между имигрантите и родените в Европа; между мъжете и жените. Ние можем да преодолеем тези неравенства, като работим за сътрудничество в Европа, насочено към подобряване на живота на хората. Трябва да разработим по-добри политики, за да спасим най-уязвимите във времена на икономическа рецесия.

Ние вярваме, че демокрацията и правата на човека са основни предпоставки за гарантиране на по-справедлив обществен договор. Гражданството, като елемент от общото ни бъдеще на континента, трябва да се основава на равни права и отговорности. Ние искаме всеки, който живее и работи в Европа, да има думата при определянето на собственото си бъдеще. Ние вярваме, че трябва да дадем на бъдещите поколения същите възможности и същевременно да насърчим по-активното ангажиране в обществените и политическите животи. Вярваме в активната демократична дискусия и участие и демонстрирахме това, като проведохме широк публичен дебат по приоритетите на този манифест.

ЕС се основава на правата на човека, недискриминацията и уважението към всички. Ние вярваме, че многообразието в различните му форми – културно, езиково и религиозно – е едно от най-големите богатства на Европа.

Европейската икономика се отрази благоприятно на потребителите. Ние ще продължим да водим борбата за правата на потребителите в Европа, следвайки нашия успех за осигуряване на по-безопасни храни и играчки и по-евтин транспорт и телефонни разговори. Като подобряваме мерките за защита на правата на потребителите, ние можем да помогнем в изграждането на по-сигурна и справедлива Европа на гражданите.

Повече справедливост за хората

10. Ние предлагаме да се потърси съгласие за Европейски пакт за социален прогрес, в който да залегнат цели и стандарти за национална социална и образователна политика, която да допринесе за борбата с бедността и неравенствата, както и за социалното и икономическото

развитие на ЕС. Ние настояваме във всички страни от ЕС да се въведе система за социално подпомагане, основана на нуждите, която да обхване всички пенсионери, безработни и нетрудоспособни и да им гарантира достоен живот.

11. Ние предлагаме клауза за социален прогрес във всеки европейски законодателен акт и задължителна независима предварителна експертиза за социалния и екологичния ефект от приеманите от ЕС нормативни актове, например мерки за по-нататъшно либерализиране на пазара. Ние предлагаме ЕС да направи оценка на социалния ефект на политиките си за опазване на околната среда и по въпросите на енергетиката, за да разработи мерки, които да не позволят тези политики да засегнат най-силно бедните.

12. Ние предлагаме приемането на европейска регулативна рамка за публичните услуги, която да гарантира всеобщия и равен достъп на гражданите до тях, прозрачността и местната автономия на услугите, за да не се окаже, че европейските правила за конкуренцията и търговията влизат в противоречие с правата на гражданите. Трябва да бъдат доразвити и засилени социалните и екологичните критерии при възлагане на обществени поръчки в Европа. Ако обществената поръчка заплашва да подкопае обществения интерес – в области като обществен транспорт и здравеопазване например – трябва да бъде възможно развалянето на договора за определени стоки или услуги.

13. Ние предлагаме да се създаде Европейски пакт срещу дъмпинга на заплатите, в който да залегне нуждата за достойни минимални заплати във всички страни-членки на ЕС, установени чрез нормативен акт или колективен трудов договор, и отнасящи се за всички граждани и работници-имигранти.

14. Ние ще се стремим към справедлива данъчна политика във всички държави-членки на ЕС, която да не ограничава финансирането на европейските социални държави.

15. Възнамеряваме да предотвратим експлоатацията на работниците и предлагаме да се засили защитата на правата на работниците, свързани с информирането, консултирането и колективното договаряне в рамките на ЕС. Не можем да приемем несигурността за правата на трудещите се и колективните трудови договори. Затова последните решения на Европейския съд относно правата на работниците и служителите – включително и решението по делото „Лавал“ – подчертават необходимостта от подобряване на европейското законодателство. Ето защо е нужен преглед на Европейската директива за командироване на работници. Няма да подкрепим премахването на ограниченията за извънреден труд.

16. Ние предлагаме ЕС да разработи стратегия за правата на децата, която ще помогне за изкореняване на бедността сред децата.

17. Ние предлагаме Европейска харта за стаж, която да даде на младите хора повече права при натрупването на стаж и да гарантираме, че те ще имат достъп до добър старт в своята кариера.

18. Ние искаме да засилим правата на потребителите, като им дадем нови права за колективни обезщетения.

19. С оглед на застаряване на европейското население и целите, свързани с постигане на пълна заетост и равенство на половете, ние предлагаме ЕС да си постави цели, свързани с осигуряването на грижа за възрастните хора.

Защита на правата на гражданите

20. Ние искаме да сме сигурни, че демокрацията, прозрачността и отчетността ще бъдат в основата на реформите на европейските институции. Например, ние предлагаме да се засили отчетността, като бъдат принудени всички лобисти и лобистки компании да регистрират дейността си, включително и контактите си с лица на изборни длъжности, държавните и европейските служители и др. официални лица.

21. Наша цел е да гарантираме, че европейското законодателство ще защита правата на човека, залегнали в Европейската харта за основните права, нейното спазване, най-вече чрез въвеждане на хоризонтално правило за забрана на дискриминацията.

22. Предлагаме да се гарантира равноправно третиране за всички граждани на ЕС, без дискриминация при движението им в рамките на ЕС, като се прилага принципът на взаимно признаване на законните бракове, съжителства и родителска права, възникнали в която и да е държава-членка на ЕС.

23. Ние се застъпваме за по-голяма роля на регионите и местните власти в европейските дела чрез по-активното им участие по въпроси от тяхната компетентност и като се има предвид нарастващата им роля в прилагане на европейското законодателство. Ние ще насърчим дискусията по европейските въпроси на регионално и местно ниво

3. Да трансформиране Европа във водеща глобална сила в борбата срещу изменението на климата

Ние трябва да действваме сега в името на нашите деца и внуци. Действията ще ни струват днес 1% от световния БВП. Отлагането на действията ще ни коства 5-20% от нашето богатство. А това да не направим нищо, ще постави живота на Земята пред риск. Затова ЕС трябва да поеме водещата роля и да постигне нов глобален договор за периода след 2012 г., който да надгражда Договора от Киото.

Успешно повеждане на международните преговори за световен договор за околната среда

24. ЕС трябва да поведе международните преговори, за да постигнем намаляване на световните емисии на парникови газове до края на 2009 г. Всички развити и развиващи се икономики в света, включително САЩ, Китай и Индия, трябва да се ангажират с тези цели. Ние настояваме за световни солидарни усилия, като раз-

витите страни поемат водещата роля.

25. Ние предлагаме да увеличим европейската помощ за развиващите се страни, за да им помогнем да се борят и същевременно да се адаптират към измененията в климата. ЕС трябва да гарантира значителен трансфер на технологии към тези страни, докато се увери, че те могат да се преборят с бедността и да се развият икономически, без да стимулират глобалното затопляне.

26. Като следва инициативите, издигнати от социалистическите и социалдемократическите правителства в Европа, ЕС трябва да създаде глобален форум за енергетика и развитие, на който всички нации в света да обсъдят дългосрочната визия за енергетиката и устойчивото развитие на планетата.

Да поведем чрез личен пример амбициозна екологична и енергийна политика на ЕС

27. Ние предлагаме да се създаде всеобхватна директива на ЕС, в която да бъдат установени целите и мерките за всеки сектор, за който все още няма регламентация в съществуващото право – енергетика, селско стопанство, хранително-вкусова промишленост, строителство и транспорт, за да бъде възможно ЕС да постигне своите цели за намаляване на емисиите. Всички други законодателни актове, касаещи околната среда, трябва да бъдат изменени по начин, който позволява достигане на поставената цел за намаляване на емисиите. Необходими са действия във всеки отрасъл, ако искаме да намалим емисиите по един по-ефективен начин.

28. Ние предлагаме Обща европейска енергийна политика, основана на устойчивостта, енергийната сигурност и независимост, разнообразие на енергийни източници и солидарност между страните-членки в случай на енергийни кризи. Например ЕС трябва да увеличи доставките на енергия от възобновяеми източници, като поведе усилията за изграждане на високоволтова енергопреносна мрежа за пренос на енергия от офшорните вятърни турбини от Северозападна Европа и слънчева енергия от Южна Европа и Северна Африка.

29. Защитата на околната среда и качеството и сигурността на храните трябва да бъдат в основата на селскостопанската политика на ЕС. Биогоривата могат да ни помогнат да намалим емисиите в транспорта, но това не трябва да става за сметка на производството на храни, закрилата на околната среда и биоразнообразието. Директивата на ЕС за биогоривата трябва да бъде ревизирана, за да отговаря на тези принципи.

30. Всяка страна-членка на ЕС трябва да реши дали да ползва ядрена енергия, но като се има предвид важността на ядрената сигурност за всички европейски държави, мониторингът на съществуващите и новите ядрени централи трябва да бъде координиран на европейско ниво.

Необходим е един нов, социалдемократически дневен ред за реформи, за да поведем световната борба с изменението на климата.

Ние можем да изградим по-справедливо общество, като поставим хората на първо място.

Нека да поведем Европа в нова посока от юни 2009 г.

4. Да поведем усилията за равнопоставеност на половете в Европа

В последните години беше осъществен значителен напредък за постигане на равнопоставеност между жените и мъжете в Европа, благодарение до голяма степен на усилията на социалистите, социалдемократите и прогресивните демократи, които си партнираха с прогресивните организации на жените.

Въпреки това все още съществуват неравенства между мъжете и жените: за една и съща работа на жените все още се плаща средно с 15% по-малко, отколкото на мъжете; жените в по-голяма степен са в риск от безработица и не са стимулирани да излязат на пазара на труда, защото им се предлага неподходяща, нискоквалифицирана, нископлатена или почасова работа.

Милиони жени по света все още са жертви на експлоатация и на нарушаване на техните права под формата на трафик на хора, домашно насилие и други злоупотреби с права.

След почти половин век право да избират и да бъдат избирани, жените на политически постове в Европа са твърде малко.

В някои части на Европа мъжете нямат право на почти никакъв отпуск за отглеждане на новородените си деца. Жените често трябва да избират между децата и кариерата. На работещите родители е все по-трудно да балансират отговорностите си на работното място и в семейството. Ние можем да променим нещата, защото опитът показва, че европейските страни, които в най-голяма степен са положили усилия в посока правата и възможностите на жените, са и страните с най-висока раждаемост и с най-голяма заетост на жените. Ние водехме неуморна кампания за грижи за децата в ЕС, която доведе до разкриването на (х) нови места в детските заведения.

Ще продължим да се борим със стереотипите за ролята на жените и мъжете и вярваме, че утвърждаването на правата и възможностите на жените ще доведат до значителен икономически, социален и демократичен напредък за всички граждани в нашите общества.

Да превърнем равенството на половете в реалност

31. Ние предлагаме да се приеме Европейска харта за правата на жените във всички сфери на обществения и политическия живот. Тази Харта трябва да разработи в съвременен план икономическите, културните и политическите права на жените, но и гаранциите и механизмите за осъществяване на реална равнопоставеност.

32. Ние предлагаме по-широк обхват на пра-

вото на отпуск за отглеждане на деца както за мъжете, така и за жените в Европа.

33. Ние възнамеряваме да преследваме като основна цел равното политическо представителство на жените и мъжете във всички европейски органи за вземане на решения. Ще водим кампания за равен брой жени и мъже в Европейската комисия и Европейския парламент и призоваваме за създаване на длъжността Комисар за равенство на половете.

34. Ние ще работим, за да предоставим подкрепа на родителите, за да намерят баланс между отглеждането на децата си и служебните си ангажименти. Затова предлагаме страните-членки да изпълнят заложените цели за места в детските заведения за 33% от децата на възраст между 0 и 3 години и 90% от децата от 3 години до навършване на училищна възраст, и да си поставят цели, свързани с качеството на грижите за децата.

35. Ние ще поведем борбата за преодоляване на разликата в заплащането между жените и мъжете, което обуславя повишаване на жизнения стандарт, борбата с бедността и икономическия растеж.

36. Ние предлагаме да се окаже подкрепа на жените-предприемачи, за да разширим техните възможности за бизнес и за създаване на работни места.

37. Ще следим отблизо и ще защитаваме равните възможности за кариерно израстване на жените, основано на тяхната квалификация и ниво на образование.

38. Ние ще прокламираме правото на сексуално и репродуктивно здраве на жените в ЕС.

39. Ние предлагаме да засилим европейските усилия срещу трафика и сексуалната експлоатация чрез по-добро сътрудничество на правосъдните и полицейските органи.

40. Ние предлагаме да бъдат подкрепени държавите-членки в усилията им за борба с домашното насилие и други форми на насилие над жените чрез всички подходящи програми и средства на ЕС.

Необходим е един нов социалдемократически дневен ред за реформи, за да продължим успешната работа по инициативи за равенство на половете, подпомагащи и жените, и мъжете.

Ние можем да изградим по-справедливо общество, като поставим хората на първо място.

Нека да поведем Европа в нова посока от юни 2009 г.

5. Да разработим ефективна европейска политика за миграция

Имиграцията е едно от основните предизвикателства пред страните-членки на ЕС. Социалистите, социалдемократите, работническите и прогресивните демократически партии в Европа

се ангажират да подхождат към проблема на основата на ценности като справедливост, демокрация, права на човека, солидарност.

Основните предизвикателства включват борба срещу нелегалната миграция и трафика на хора, като същевременно се гарантира справедлива политика на убежище за онези, които бягат от преследване, отговорна политика за законна имиграция – в зависимост от нуждите на ЕС от работна сила и правата на имигрантите – и интегрирането на имигрантите в нашите общества на база равни права и отговорности.

Разбираме тревогите, породени от имиграцията, именно затова искаме реформи. Решението е не да се създават гета или да се насажда ксенофобия, а провеждането на реални реформи, основани на интеграцията, борбата с трафика и нелегалната имиграция, и работа в посока създаване на по-добри условия на живот за хората от по-бедните държави извън ЕС.

Ефективно управление на миграцията

41. Ние предлагаме да се приемат общи стандарти за легална имиграция в ЕС, основани на солидарността, при пълно зачитане на суверенитета на страните-членки при определяне на квоти и методи за подбор на имигранти.

42. Предлагаме да се създаде Европейска харта за интеграцията на имигрантите, основана на равните права и отговорности и взаимното уважение, и по-тясно обвързана с политиката за прием на имигранти. Ние искаме политика на интеграция, която установява процес на гражданство на включването, участието, представителството, правата и задълженията за всички граждани. Трябва да се обърне специално внимание на интегрирането на жените и младите хора и ромското население в Европа. Затова предлагаме да бъдат подкрепени действията на съответните органи на управление (местни, регионални, национални и европейски) в посока пълното интегриране на имигрантите в страните на пребиваване, например чрез езиково или културно обучение.

43. Ние предлагаме да засилим европейските усилия срещу нелегалната имиграция чрез общи мерки за контрол по граници, подобро сътрудничество в областта на борбата с организираната престъпност и партньорски споразумения с трети страни, включително и за процедурите за реадмисия.

44. Подкрепяме задълбочаване на сътрудничеството с трети страни (включително и по въпросите за реадмисията), за да гарантираме ефективно управление на миграцията и едновременно да насърчим икономическото и социалното развитие на тези държави. Ние предлагаме да задълбочим съществуващите механизми и да създадем нови, за да компенсираме третите страни за "изтичането на мозъци" от тях и загубата на квалифицирани работници в ключови сектори в резултат на емиграцията в страни от ЕС.

45. Ние подкрепяме установяването на обща политика за убежище, основана на справедливи правила за тези, които бягат от преследване, въз основа международно установените права на

човека и при споделяне на тежестта от страни-членки на ЕС.

Имиграционната политика е част от националната политика на държавите-членки, но ефективното управление на имиграцията минава през засилено европейско сътрудничество. Това може да бъде постигнато със силно прогресивно мнозинство в Европа.

Ние можем да изградим по-справедливо общество, като поставим хората на първо място.

Нека да поведем Европа в нова посока от юни 2009 г.

6. Да засилим ролята на Европа като партньор за мир, сигурност и развитие

Европейският съюз трябва да бъде лидер в установяването на мир, основан на устойчиво социално и икономическо развитие, като крайъгълен камък за сигурността на хората. Гражданите все още са изправени пред заплахите на днешния несигурен свят. Европейските страни трябва да си сътрудничат по-тясно, за да гарантират сигурността на нашите държави и гражданите. Ние вярваме, че Европа трябва да има по-силен общ глас в света, за да оформи по-добро бъдеще за нашите граждани и планетата. Трябва да работим заедно и солидарно с другите страни в света за мир, партньорство и за изкореняване на бедността по целия свят.

Европа вече е активен глобален играч, но ние трябва да увеличим нашето влияние и въздействие. Ако се провалим, страните-членки на ЕС ще станат все по-малко значими в световните дела. Световните организации във вида, в който функционират сега, не са способни да се справят с новите глобални предизвикателства. Затова ние заедно с новото правителство на демократите в САЩ трябва да поемем водещата роля за тяхното реформиране в дух на сътрудничество и многостранен подход.

ЕС трябва да засили усилията си за разрешаване на конфликти, опазване на мира и хуманитарна помощ в райони на криза. Трябва да елиминираме корените на конфликтите и тероризма. Политиката за развитие трябва да има конкретни цели и да бъде иновативна и насочена към ангажиране на хората на най-ниско ниво. Особено важно е да се насърчава активната роля на жените като мотор на развитието в тези държави.

За повече мир и сигурност

46. ЕС трябва да засили работата си по предотвратяване и разрешаване на конфликтите в света, както и управлението на кризи, като подобрява капацитета на обединените сили на европейските страни и споделя тежестта на умиротворителните мисии в кризисните райони, в рамките на ООН.

47. Ние предлагаме върховен приоритет на ЕС да бъде засилване на полицейското, съдебно-

то и военното сътрудничество по отношение на борбата с разпространение на наркотици, с организираната престъпност и с тероризма, в рамките на закона и без компромис с основните свободи. Ние ще продължим да се борим за обща европейска политика в тази сфера, включително и пълното прилагане на Европейската стратегия за борба с тероризма и подкрепа за специален представител на ЕС.

48. Ние искаме ЕС да разработи кохерентни мерки за превенция на катастрофи.

49. Ние предлагаме Европа да положи повече усилия за международно разоръжаване, включително чрез укрепване на международните споразумения за контрол на въоръжаването и неразпространението на оръжия, както и за създаване на Европейски кодекс за поведение при износа на оръжие, който да бъде по-рестриктивен и прозрачен. Ние искаме свят без ядрено оръжие

50. Ние искаме ЕС активно да подкрепи инициативата за Алианс на цивилизациите в рамките на ООН, за да се засилят диалогът и партньорството между страните и народите в света.

51. Ние предлагаме да се засили сътрудничеството между страните-членки на ЕС в областта на отбраната, без да засягаме отбранителната политика на държавите-членки. Европейската политика за сигурност трябва да бъде разработена при взаимодействие с НАТО.

52. Ние подкрепяме реформата на ООН, и особено на Съвета за сигурност, но също и на процедурата за вземане на решения, мандатността и функциите на Световната търговска организация, Световната банка и регионалните банки и Международния валутен фонд.

53. Ние предлагаме мораториум върху изпълнението на смъртното наказание в рамките на ООН.

За повече партньорство

54. Вярваме, че бъдещето на Западните Балкани е в ЕС, защото стабилността носи просперитет и сигурност. Ние ще приветстваме приключването на преговорите за членство с Хърватия, в момента, в който тя изпълни всички условия, и ще подкрепим старта на преговорите за присъединяване с всички други страни от Западните Балкани. ЕС не е "християнски клуб", той уважава основните права на всички народи и подкрепя мултикултурната и мултирелигиозната природа на европейските общества. Ние подкрепяме открит процес за преговори с Турция, на базата на ясни критерии, и вярваме, че и Турция, и ЕС трябва да изпълнят поетите ангажименти.

55. Стабилността в страните, съседни на ЕС, е също толкова важна, колкото и разширяването. Ние искаме да засилим партньорството с нашите съседи. Ние предлагаме създаването на Черноморски съюз и Източно партньорство, за да засилим сътрудничеството си с източните съседи на Европа. Ние искаме структуриран диалог с Русия, включително по въпросите на демокрацията, правата на човека и засилено сътрудничество, включващо нова регионална

инициатива за Прибалтика.

56. Ние ще продължим да подкрепяме засилването на отношенията между ЕС и Средиземноморските държави, за да насърчим икономическото и социалното развитие на основа правата на човека и демокрацията. Нещо повече, ние искаме ЕС да играе активна роля за възстановяване на мира в Близкия изток с цел създаване на две държави – Израел и Палестина, чрез насочване на усилията на международната общност.

57. Ние искаме да продължим да подкрепяме и насърчаваме процесите на регионална интеграция в други региони, както и надграждането на съществуващите споразумения за сътрудничество.

58. Ние ще продължим да градим стабилно трансатлантическото партньорство с новото правителство на демократите в САЩ.

59. Ние вярваме, че отношенията с Китай и Индия трябва да насърчат закрилата на правата на човека и прилагането на социалните и екологичните стандарти в допълнение към задълбочаването на търговските отношения.

60. Ние предлагаме възобновяване на стратегията ЕС-Африка, за да се засили сътрудничеството за справяне с общите предизвикателства и да се подкрепи дългосрочното развитие на Африка.

За изкореняване на бедността

61. Мандатът на новия Европейски парламент (2009-2014) на практика ще съвпадне с оставащото време за реализиране на Целите на хилядолетието на ООН за развитие до 2015 г. До този момент напредък се забелязва в бързо развиващите се райони на Азия, особено в Китай, докато Африка все още тъне в изключителна бедност. Нарастващите цени на петрола и храните подкопават резултатите, постигнати досега. Ние ще използваме мандата на ЕП, за да насърчим усилията за постигане на Целите

на хилядолетието. Необходимо е да потърсим нови, иновативни източници на финансиране в допълнение на съществуващите ангажименти на ЕС за заделяне на 0.7% от brutния национален приход за политики за развитие - за по-ефективен, координиран и целенасочен начин. Ние подкрепяме децентрализираното сътрудничество в рамките на европейската политика за развитие и отчитаме приноса на местната власт в Европа. Ние ще подкрепим Европейския доброволчески хуманитарен корпус.

62. ЕС трябва да подкрепи многостранната система за търговия в полза на развиващите се държави в рамките на кръга от преговорите за развитие в Доха, и да гарантира по-справедливо вътрешно разпределение на ползите от отварянето на пазара, както и по-високи социални и екологични стандарти.

63. Ние предлагаме да се намери решение на световната криза с храните, като се работи върху превантивни мерки срещу бъдещи спекулации с цените на храните чрез по-добра регулация на финансовите пазари и като разработи ново поколение помощи и политики за селскостопанска продукция.

64. Ние предлагаме да включим човешките права, достойния труд и екологичните стандарти в споразуменията за свободна търговия, сключвани от ЕС.

Необходим е един нов социалдемократически дневен ред за реформи, за да засилим ролята на ЕС като партньор за мир и развитие, заради нашето бъдещо развитие и сигурност, както и от солидарност с други страни и народи.

Ние можем да изградим по-справедливо общество, като поставим хората на първо място.

Нека да поведем Европа в нова посока от юни 2009 г.

НЕКА ТВОЯТ ГЛАС ИМА ЗНАЧЕНИЕ ПРЕЗ ЮНИ 2009

В тези европейски избори гласът на всеки гражданин е важен. Жените и мъжете в Европа трябва да изберат между прогресивен ЕС, в който страните-членки работят заедно за справяне с предизвикателствата в интерес на обикновените хора или консервативен ЕС, който ще остави бъдещето на нашите страни и хората в ръцете на пазара.

Но за да въведем всички тези прогресивни реформи, които поставят хората на първо място и са необходими, ако искаме да гарантираме бъдещия просперитет на европейските граждани и обществото като цяло, ние се нуждаем от силно прогресивно мнозинство в Европейския парламент. Ние, социалистическите, социалдемократическите, работническите и прогресивните демократически партии в Европа работим за това мнозинство в ЕП, за да изпълним нашия Манифест за хората - шест приоритета за реформа за прогресивна Европа:

1. Да преобразим нашата икономика и да предотвратим нови финансови кризи;

2. Да гарантираме по-справедлива нова социална Европа за хората;

3. Да трансформираме Европа във водеща глобална сила в борбата срещу изменението на климата;

4. Да поведем усилията за равнопоставеност на половете в Европа;

5. Да разработим ефективна европейска политика за миграция;

6. Да засилим ролята на Европа като партньор за мир, сигурност и развитие

Ние се вслушахме в гласа на хората в процеса на публични дискусии по нашите приоритети. Сега възнамеряваме да приложим на практика това, което чуваме, на основата на предложенията в този манифест. Заедно ние сме силата на промяната и можем да променим нещата.

Ние можем да изградим по-справедливо общество, като поставим хората на първо място.

Нека да поведем Европа в нова посока от юни 2009 г.

